

Turvallisuuspuutteen oma-arviointi

1 Mikä on turvallisuuspuute?

Turvallisuuteen liittyvä puute on virhe tuotteen suunnittelussa ja/tai valmistuksessa. Turvallisuuspuute mahdollisesti vaikuttaa tuotteen turvalliseen käyttöön ilman varoitusta käyttäjälle ja mahdollisesti aiheuttaa merkittävän riskin kuljettajalle, muille tiellä liikkujille tai ympäristölle. Tuotteella voi olla myös puutteita, jotka eivät ole turvallisuuteen vaikuttavia.

On erittäin oleellista tunnistaa mikä on turvallisuuspuute ja mikä ei ole turvallisuuspuute. Tästä johtuen olemme koonneet alle tietoa puutteiden tunnistamiseksi esimerkkitapauksia käyttäen.

1.1 Turvallisuuspuutteen tunnistaminen:

- Ohjaukseen liittyvät komponentit, jotka hajoavat yllättäen aiheuttaen ohjauksen katoamisen osittain tai kokonaan
- Turvatyyny, joka laukeaa tilanteessa, jossa sen ei odoteta laukeavan
- Polttoainejärjestelmän ongelmat, jotka voivat aiheuttaa polttoainevuodon, joka voi johtaa tulipaloon
- Lasten turvaistuimet, jotka eivät toimi (lukkolaitteiden osalta huoltotoimien laiminlyönti ei ole turvallisuuspuute)
- Vialliset renkaat, jotka voivat yllättäen hajota

1.2 Mikä ei ole turvallisuuspuute:

- Puutteet, jotka voidaan havaita normaalin huollon taikka katsastuksen yhteydessä eikä puutteita hoideta kuntoon
- Puutteet, jotka voidaan havaita normaalin käytön yhteydessä
- Muutokset ohjauksessa
- Epätavalliset äänet
- Kojelaudalle syttyvät varoitusvalot
- Kalliit osat, jotka vaativat vaihtoa tai ovat vaurioituneet/vikaantuneet
- Väärinkäytön tai ulkoisten tekijöiden aiheuttamat viat

1.3 Esimerkkejä tapauksista, joiden vuoksi emme ryhdy toimenpiteisiin:

Esimerkki 1

Puutteet, jotka voidaan havaita normaalin huollon tai katsastuksen puitteissa

Tilanne: Viette ajoneuvonne korjaamolle huoltoon tai katsastustoimipaikalle katsastettavaksi. Korjaamon henkilökunta havaitsee, että ajoneuvon järjestelmä tai osa on viallinen. Päätätte, että vikaa ei korjata ja jatkatte ajamista, kunnes vikaantuminen aiheuttaa onnettomuuden/vaaratilanteen.

Johtopäätös: Normaalin huollon ja katsastuksen yhteydessä havaitut viat eivät ole vaaralliseksi luokiteltuja, koska huollon ja katsastuksen tarkoitus on havaita tämänkaltaisia vikoja. Viat tulisi korjata mahdollisimman nopeasti sen jälkeen, kun se on todennettu. Kun korjaus jätetään suorittamatta havainnoista huolimatta, jää vastuu ajoneuvon omistajalle. Ajoneuvolain mukaan ajoneuvon omistaja/haltija on vastuussa ajoneuvon kunnosta ja asianmukaisesta huoltamisesta. (1090/2002 5 & 9 §)

Esimerkki 2

Merkittävät muutokset ajoneuvon käsittelyssä.

23.10.2020

Tilanne: Usean päivän ajan olette huomanneet ajoneuvoa ajaessa sen puoltava tien toiseen sivuun. Ajatte ajoneuvolla puoltamisesta huolimatta, ettekä vie sitä huoltoon vian selvittämiseksi. Puoltamisen huomioimatta jättäminen johtaa rengas rikkoon ja/tai ajoneuvon hallinnan menettämiseen.

Johtopäätös: Vaaratilannetta ei olisi päässyt tapahtumaan, jos olisitte toimittaneet ajoneuvon huoltoon heti havaittuanne ajoneuvon puoltamisen.

Esimerkki 3

Merkittävät muutokset tuotteen käytettävyydessä (Esim. lasten turvaistuimen turvavyön kiristyslukossa on toimintahäiriö)

Tilanne: Usean päivän ajan olette huomanneet kiristäessä lasten turvaistuimen turvavöitä, että turvavyön kiristimen lukkolaite ei lukitse vyötä kunnolla. Huomaatte, että lukkolaitteeseen on käytön seurauksena kulkeutunut likaa. Ajatte ajoneuvolla lapsi turvaistuimessa siitä huolimatta, ettekä vie turvaistuinta huoltoon käyttöhäiriön poistamiseksi tai huolla sitä itse ohjekirjan mukaisesti. Lukkolaitteen käyttöhäiriön huomiotta jättäminen johtaa lapsen loukkaantumiseen.

Johtopäätös: Vaaratilannetta ei olisi päässyt tapahtumaan, jos olisitte toimittaneet turvaistuimen huoltoon tai huoltaneet sen itse käyttöohjekirjan mukaisesti heti havaittuanne turvaistuimen käyttöhäiriön.

Esimerkki 4

Epänormaali ääni

Tilanne: Olette havainneet epänormaali ääntä ajoneuvon etupäästä jarrutusten yhteydessä. Jätätte tämän huomioimatta, ettekä toimita ajoneuvoa huoltoon vian selvittämiseksi. Jatkatte ajoneuvolla ajamista, kunnes ajoneuvonne jarrut vikaantuvat.

Johtopäätös: Vaaratilannetta ei olisi päässyt tapahtumaan, jos olisitte toimittaneet ajoneuvon huoltoon heti havaittuanne ajoneuvon pitämän epämääräisen äänen. Yleisesti ajoneuvon pitämiä epämääräisiä ääniä voidaan pitää merkinä viasta.

Esimerkki 5

Varoitusvalot

Tilanne: Ajatte ajoneuvollanne ja havaitsette MIL -valon syttymisen kojelaudalla. Jätätte valon syttymisen huomioimatta ja jatkatte ajamista, kunnes ajoneuvonne moottori vaurioituu ja sammuu.

Johtopäätös: Moottorin suurempaa vaurioitumista ei olisi päässyt tapahtumaan, jos olisitte toimittaneet ajoneuvon huoltoon heti havaittuanne ajoneuvon MIL -valon. MIL -valon syttyessä ajoneuvolla ajamista on syytä välttää ennen kuin MIL- valon syttymisen syy on selvitetty.

Esimerkki 6

Kalliit ei turvallisuuteen liittyvät osat, jotka tulisi vaihtaa tai ovat rikkoutuneet

Tilanne: Kallis ei turvallisuuteen liittyvä osa tarvitsee vaihtoa tai on vaurioitunut ajoneuvosta ja sinulle on annettu siitä suuri lasku. Sinun mielestäsi tämän ei olisi pitänyt tapahtua näin aikaisessa vaiheessa ja sinä haluat valmistajan, maahantuojan tai jälleenmyyjän maksavan tai osallistuvan kustannuksiin.

Johtopäätös: Kalliilla kustannuksilla ei yksinään ole mitään tekemistä tuotteen turvallisuuspuutteen olemassa olon kanssa. Asia tulee selvittää lähtökohtaisesti talouden toimijan eli valmistajan, maahantuojan tai

23.10.2020

jakelijan (jälleenmyyjän) kanssa. Mikäli asiaan ei saada ratkaisua, voi olla yhteydessä Kilpailu- ja kuluttajavirastoon.

Esimerkki 7

Väärinkäyttö tai ulkopuoliset tekijät

Tilanne: Sinun tulee kuljettaa painavaa lastia, jonka takia yli kuormitat ajoneuvosi. Ylimääräisen painon vuoksi ajoneuvon rengas pettää.

Johtopäätös: Raskas kuorma on ylittänyt renkaiden kuormankantokyvyn, minkä johdosta rengas on vaurioitunut. Tämä vaurio ei johdu suunnittelusta taikka valmistuksesta vaan väärinkäytöstä.